

ARCHITECT VAN EE NIEUWE CULTURELE ORDE. FILIP DE PILLECYN TIJDENS DE BEZETTING VAN 1940-1944

Architect of a new Cultural Order. Filip De Pillecyn during the German occupation of 1940-1944

CHRIS CEUSTERMANS

De schrijver, oud-strijder en antimilitarist Filip De Pillecyn was anno 1940 erg ontgoocheld in de Belgische parlementaire democratie. De kapitalistische 'oude orde' slaagde er in zijn ogen onvoldoende in om het bloedoffer van zijn in de Eerste Wereldoorlog gesneuvelde kameraden te erkennen via Vlaamse verwezenlijkingen. Vanaf het begin van de bezetting koos hij voor een samenwerking met de Duitsers en hoopte een autonome Vlaamse volksgemeenschap te bekomen. Hij werd een mede-architect van de nieuwe culturele orde samen met de DeVlag-man Jef van de Wiele. Toen duidelijk werd dat de SS-strekking domineerde en die, met de DeVlag, geen autonoom Vlaanderen voor ogen had maar eerder een inlijving, zocht hij met zijn VNV-gezinde kameraden alternatieven voor die SS-politiek. Zo bouwden zij lokale culturele netwerken uit als De Meivisch in het Scheldeland. Die netwerken zijn een voorafspiegeling van de naoorlogse netwerken van ex-collaborateurs zoals die rond uitgeverij De Clauwaert met zijn jaarlijkse 'Scheldevaarten'.

In 1940, Filip De Pillecyn, a writer, war veteran and anti-militarist, was deeply disillusioned with the Belgian parliamentary democracy. In his view, the capitalist 'old order' had failed to adequately recognize the sacrifices of his comrades who had fallen in World War I by continuing to reject Flemish political and cultural demands and grievances. Consequently, De Pillecyn had chosen to collaborate with the Germans from the beginning, hoping to found an autonomous Flemish community. Together with DeVlag-member Jef Van de Wiele, De Pillecyn became one of the co-architects of the new cultural order. When it became apparent however that the SS faction was the dominant force and that, together with DeVlag, it did not have an autonomous Flanders in mind but rather German annexation, De Pillecyn and his more VNV-oriented colleagues sought alternatives to that SS policy, building up local cultural networks such as 'De Meivisch' [The May Fish] in the Scheldt region. These networks ultimately formed a precursor to the post-war networks of former collaborators, such as those around the De Clauwaert publishing house with its annual 'Scheldevaarten' (Scheldt voyages).